

Kwaliteitsvolle Onderwijsondersteuning

02

beno.schraepen@ap.be

docenten
voor
inclus!e

ouders voor
inclus!e

Vragen?

docenten
voor
inclus!e

ouders voor
inclus!e

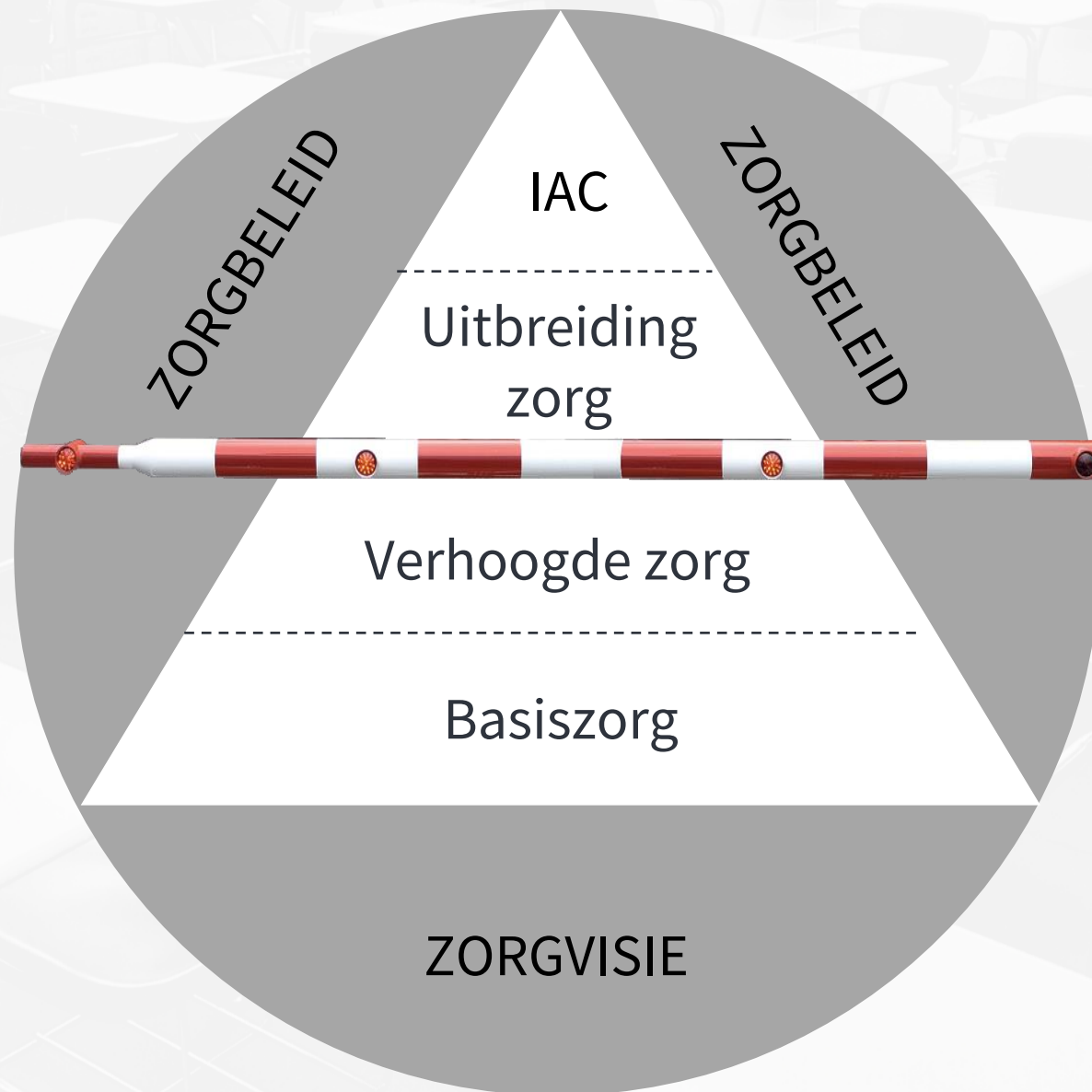
Inhoud

Zorgcontinuüm ?

Boeiende vaststellingen

Proces naar ondersteuning ?

Introductie van een conceptueel kader`

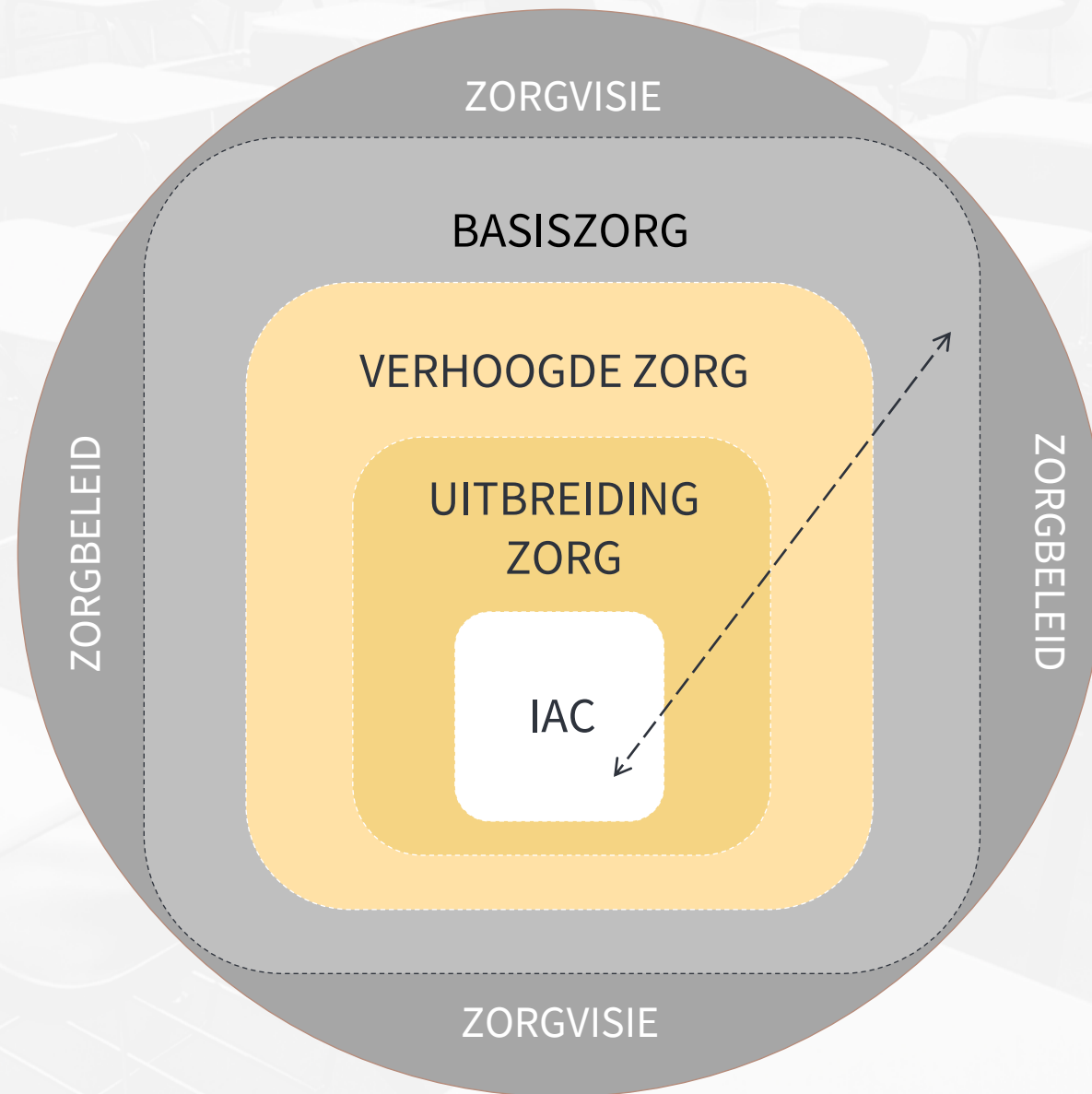
Wat verstaan we onder
basiszorg en verhoogde zorg?
Wanneer wordt basiszorg,
verhoogde zorg?

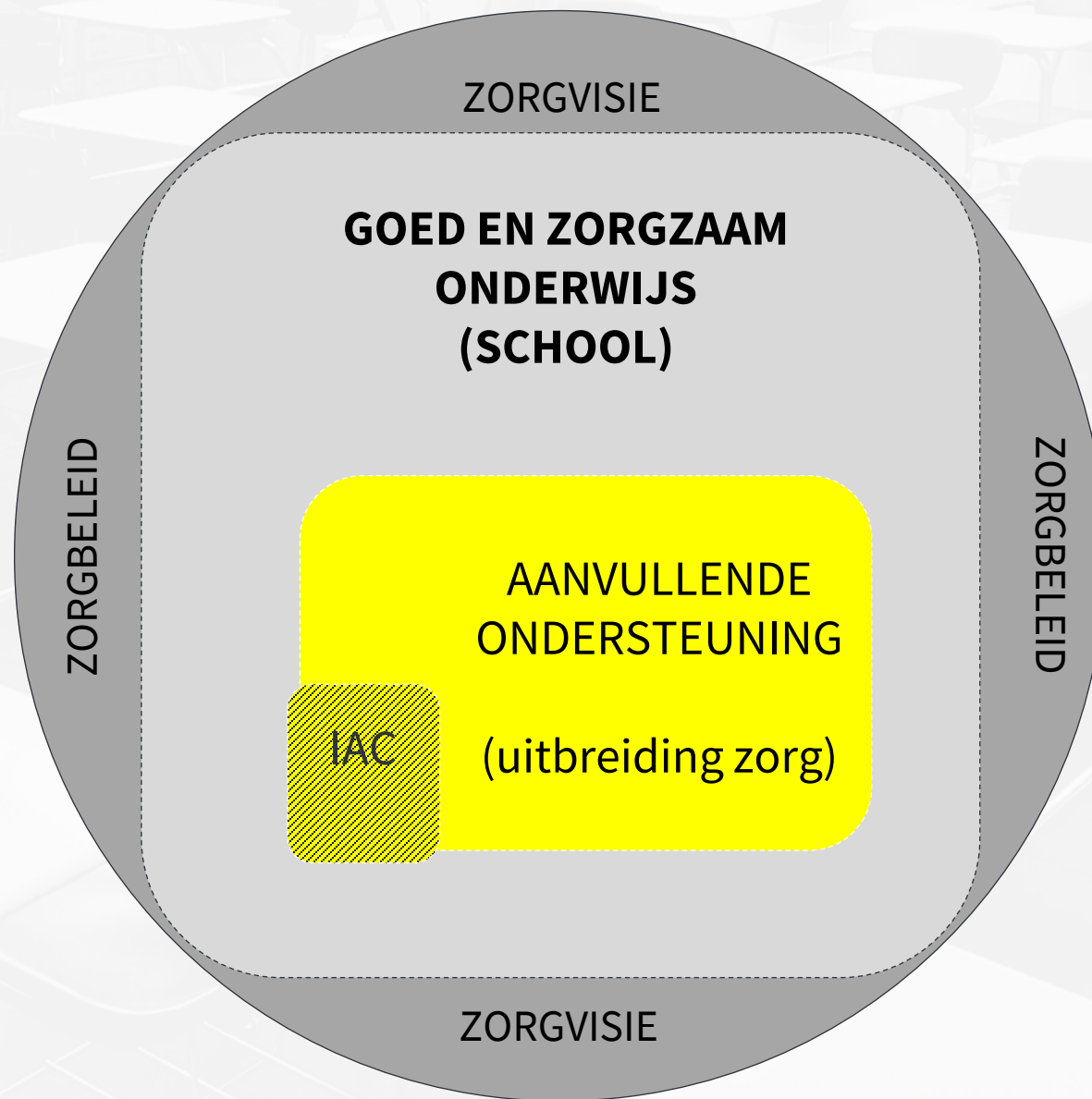
Vaststellingen

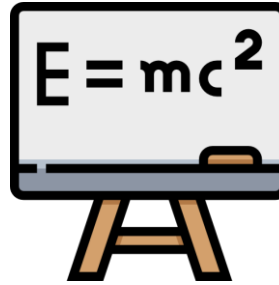
- Ik heb genoeg bagage om de kwaliteit van een leercontext te bekijken en te analyseren
- De vraag naar redelijke aanpassingen staat centraal in de ondersteuning
- Ik heb een duidelijk beeld van wat goed onderwijs is ...
- Voor er een gemotiveerd verslag wordt opgesteld is er een HGW traject gelopen?

Vaststellingen

- Het is (voor mij) duidelijk wanneer het ondersteuningsvraag op fase 2 betreft.
- Wanneer gemotiveerd verslag? Deskundigheid ontbreekt, te weinig draagkracht, redelijke aanpassingen nodig,
- De meeste gemotiveerde verslagen bevatten een ondersteuningsvraag fase 012
- Ondersteuning gebeurt altijd binnen 0&1
- Ik kan me een volledig inclusieve school inbeelden

INCLUSIEF
ONDERWIJS

=

GOED
ONDERWIJS

+

Gepaste
ONDERSTEUNING

90 à 95%

5 à 10%

Wat verstaan we onder
‘goed onderwijs’ ?

Model voor Ondersteuning

1. Context als vertrekpunt

- Hoe kijk je hiernaar?
- Wat bepaalt die leercontext?
- Wat moet je weten?
- Wat loopt goed, wat niet?
- Waar kan ondersteuning zich op enten?
- Wat is hier goed onderwijs?
- Hoe zou het kunnen?
- ...

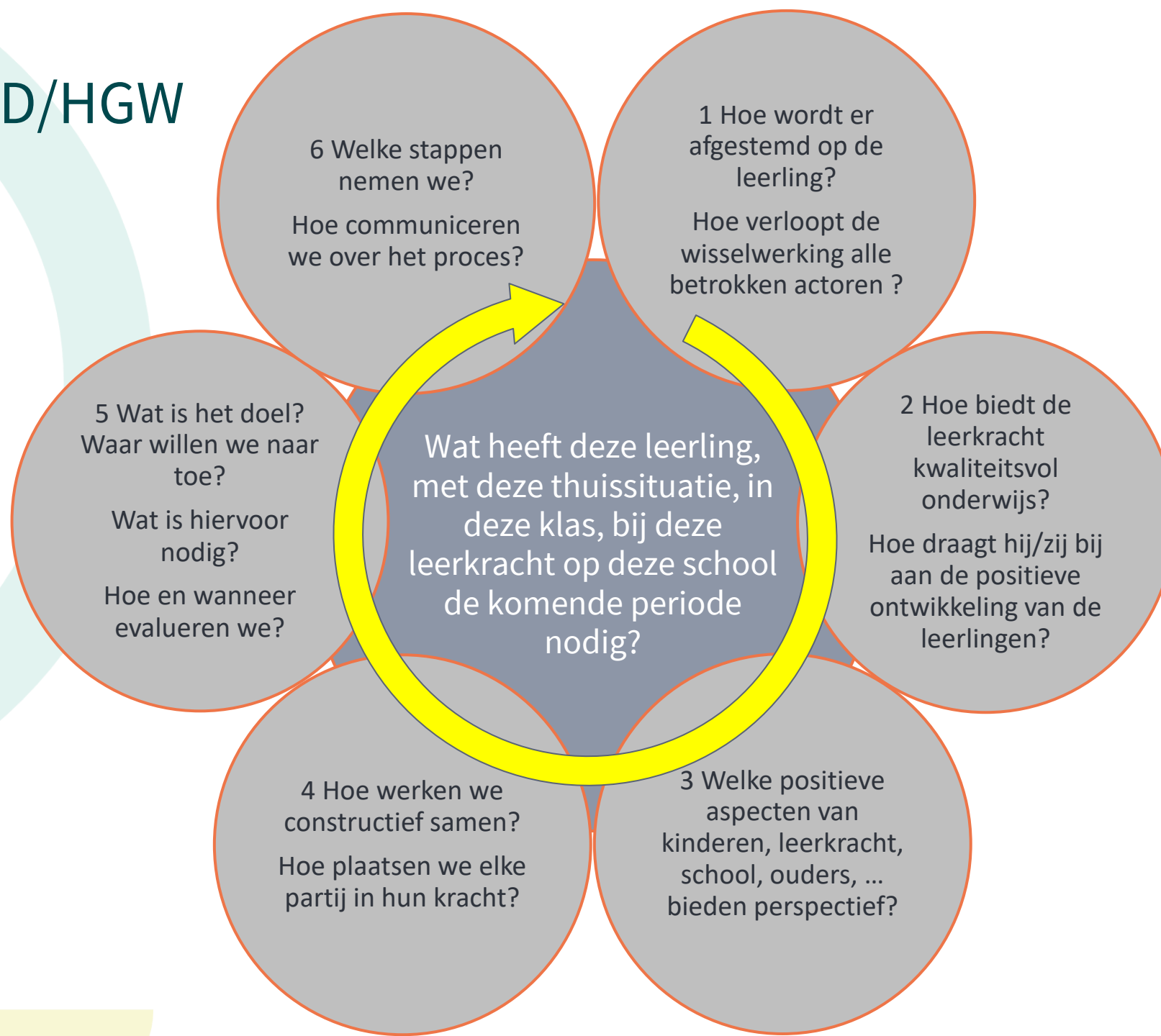
1. Context als vertrekpunt

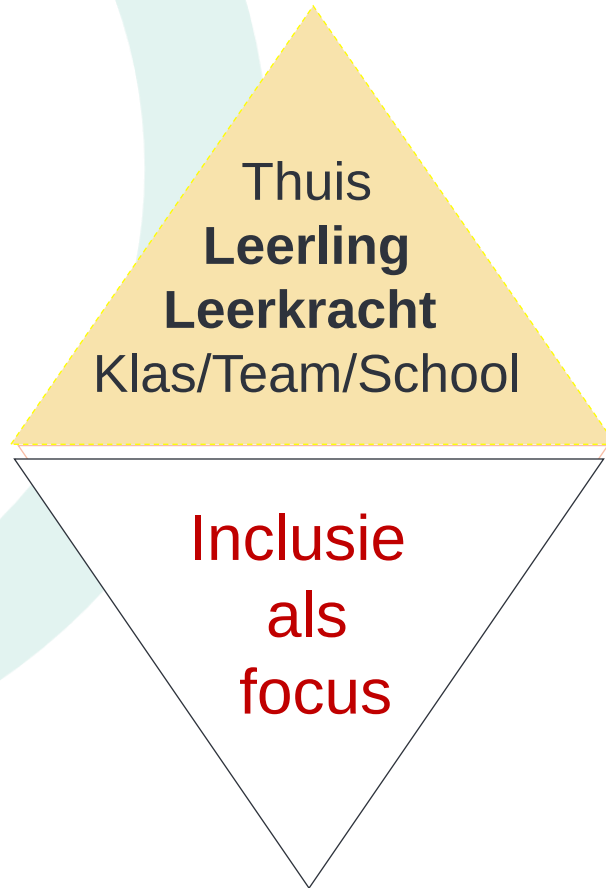
Goed zorgzaam onderwijs?

- Proactief, preventief?
- Krachtige leeromgeving?
- Diversiteit = meerwaarde?
- Variatie in methoden, instructie, materialen, toetsen?
- Welke specifieke aanpassingen zijn er al?
- Professionaliteit en deskundigheid LK & team?
- ...

HGD/HGW

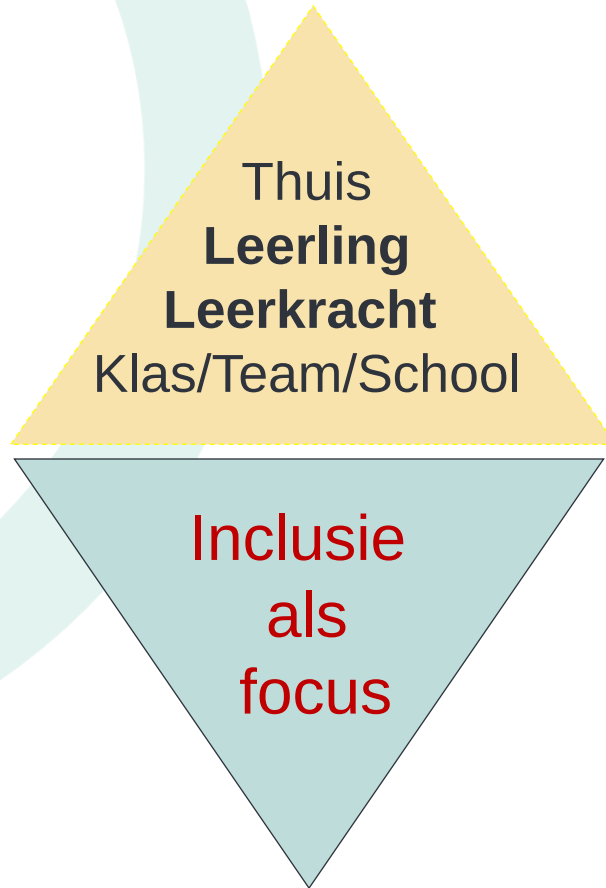
2. Inclusie als uitgangspunt

Wanneer ondersteuning?

- **LL komt binnen die leercontext niet (meer) tot leren.**
 - Inclusie LL is in gevaar
- **Gemotiveerd verslag?**
 - Redelijke aanpassingen?
 - HGW?
- **Beeldvorming?**
 - LL?
 - Leercontext?

2. Inclusie als uitgangspunt

Is wat geboden wordt eerder **onvoldoende?**

- Ondersteuning onderwijs en zorg (fase 0&1) ...

dan pas kan je echt bepalen of ...

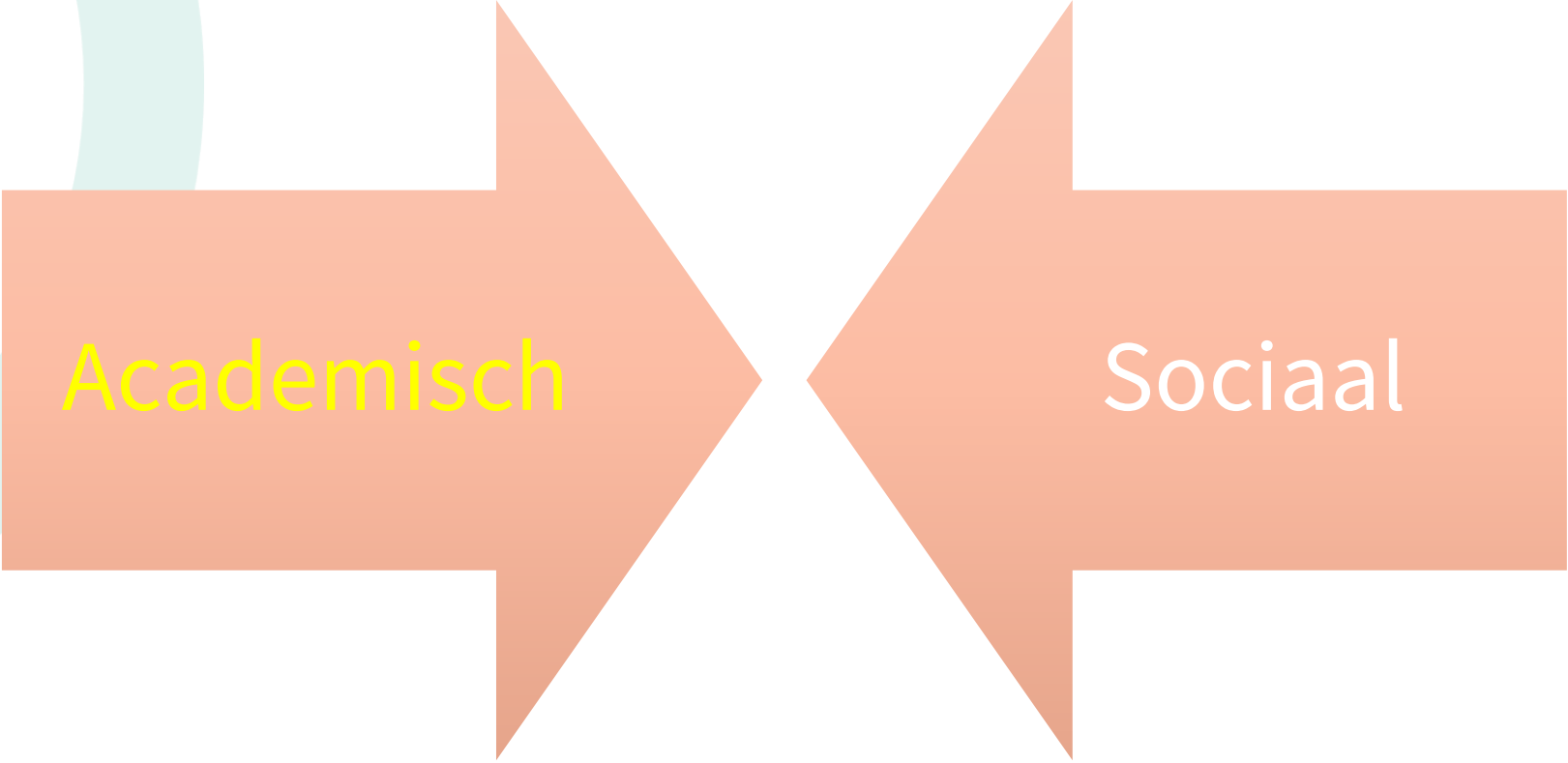
Is wat geboden wordt eerder **ontoereikend?**

- Ondersteuning ifv meer inclusief onderwijs, ifv specifieke vraag (fase 2)

Hoe ziet een ‘inclusief’
ondersteuningsdoel eruit?

Ondersteuningsdoelen vanuit inclusief perspectief

Academisch

Sociaal

Academische inclusie

Doelen i.f.v. *Leercontext*, leren, leerwinst, ...

1. Zijn de voorwaarden om tot leren te komen vervuld?

- Klimaat, sfeer, cultuur, ...
- Materiaal, hulpmiddelen, ...
- Aangepaste leeractiviteiten (direcodi, ...)?
- Zone v/d naaste ontwikkeling
- Participatie aan alle leeractiviteiten ...
- Hoe universeel ontworpen is de leeromgeving? (UDL)
- ...

Academische inclusie

Leren, leerwinst, ...

1. Voorwaarden om tot leren te komen?
2. Wordt leren/leerling zichtbaar?
 - Zich tonen,
 - Kan deelnemen aan alle leeractiviteiten
 - Toetsen, assessment, ...
 - Expressie
 - Talenten, krachten,
 - ...
3. Hoe worden andere leerlingen er ook beter van?

Gebaseerd op Jim Thompson (2008)

kijken naar ondersteuning vanuit sociaal –ecologisch perspectief

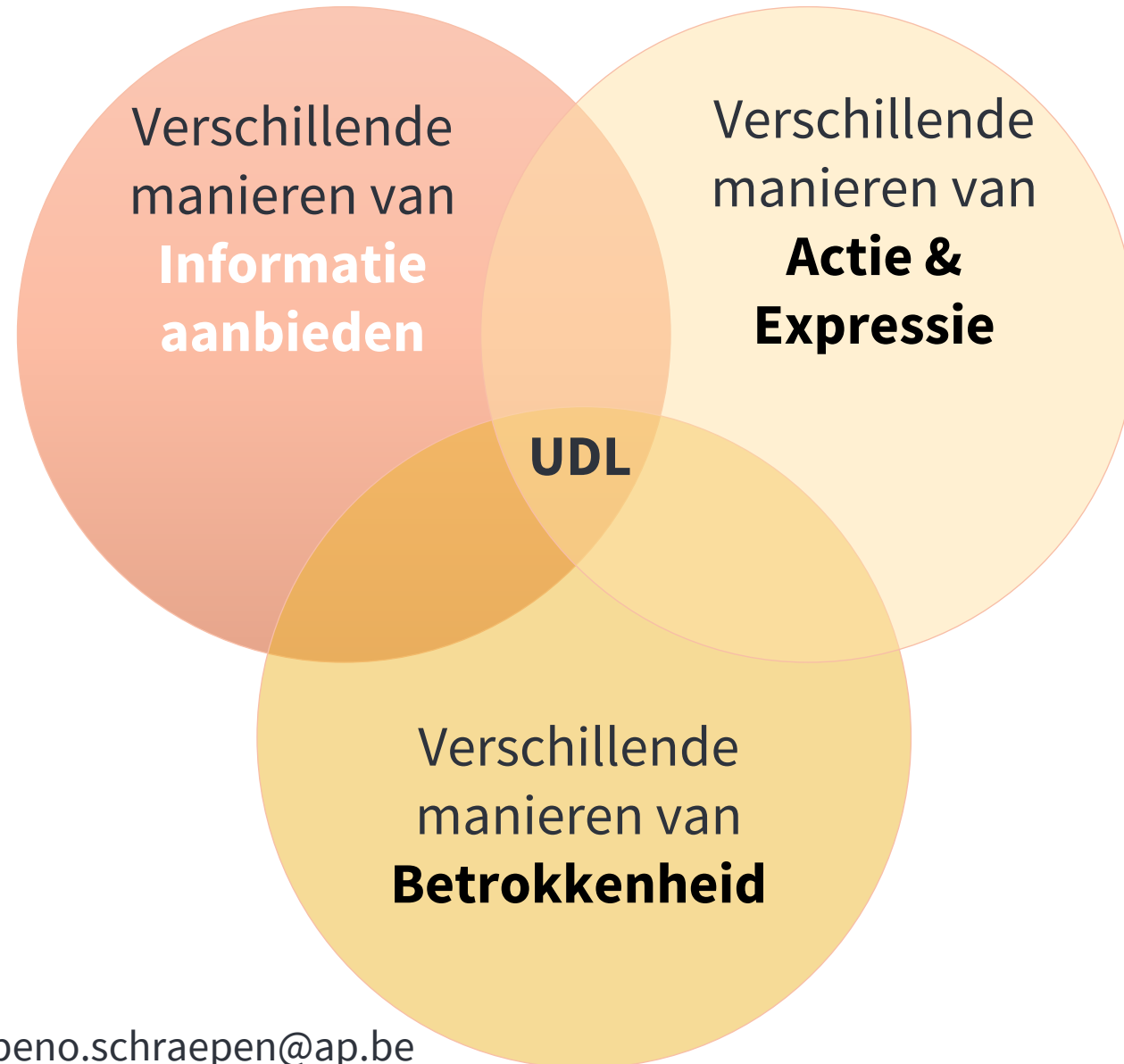
Vb. Universeel ontwerp

CLEARING A PATH
FOR PEOPLE WITH SPECIAL NEEDS
CLEARS THE PATH FOR EVERYONE!

beno.schraepen@ap.be

Universal design for learning: principles

Ondersteuning & Red. Aanp. ?

1. LL schrijft in of is al in de school (GC)

- Welke **redelijke aanpassingen** zijn nodig voor GC?
- School/ouders/CLB (+Ondersteuning?)
- Fase 0 & 1

Werkt niet: GV/V?

2. Ondersteuning?

- Waarom werken **redelijke aanpassingen** niet?
- Andere RA nodig of wenselijk?
- Vertalen naar ondersteuning?

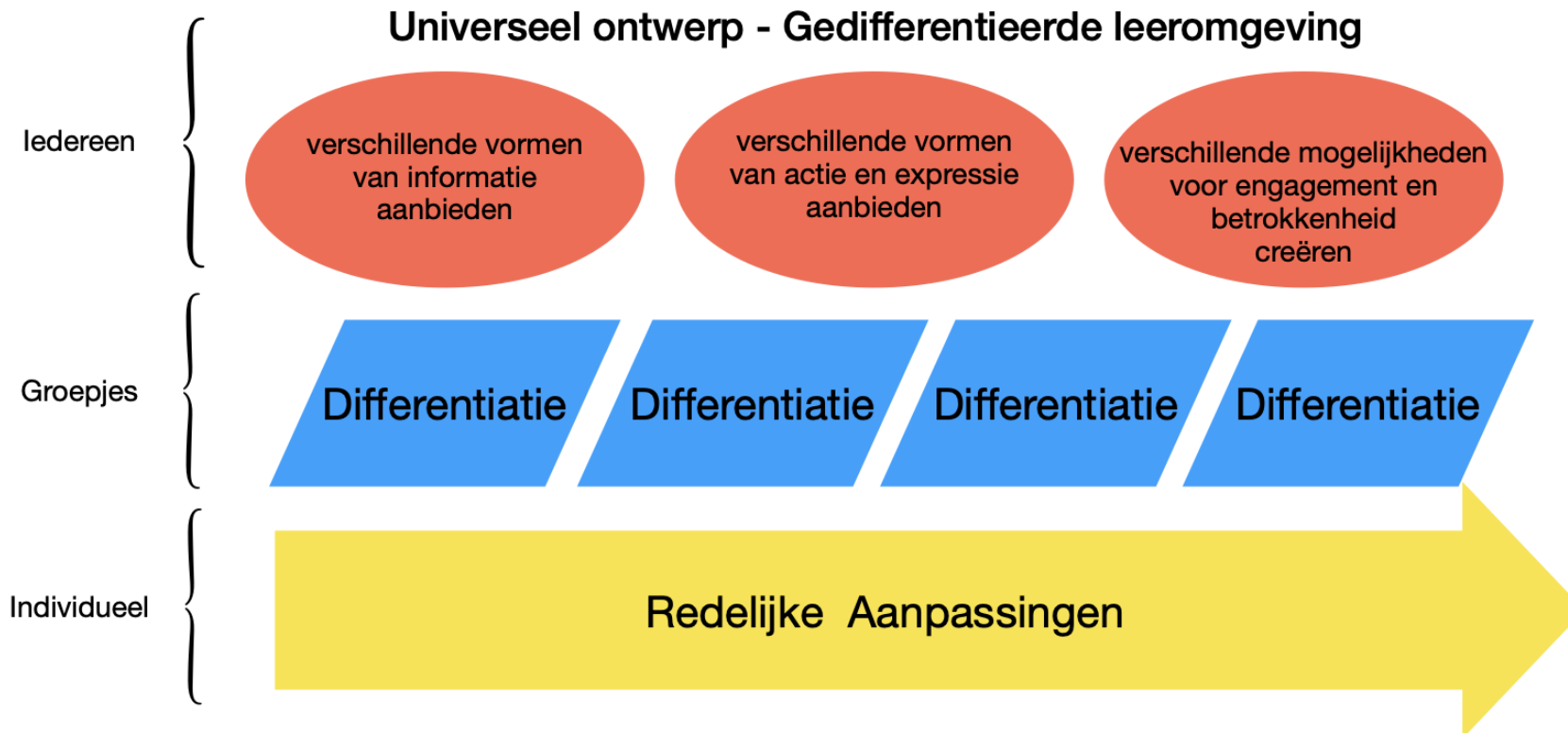
Werkt niet: V?

3. IAC

- Welke **redelijke aanpassingen** zijn nodig voor IAC?
- Andere RA nodig of wenselijk?
- Vertalen naar ondersteuning?

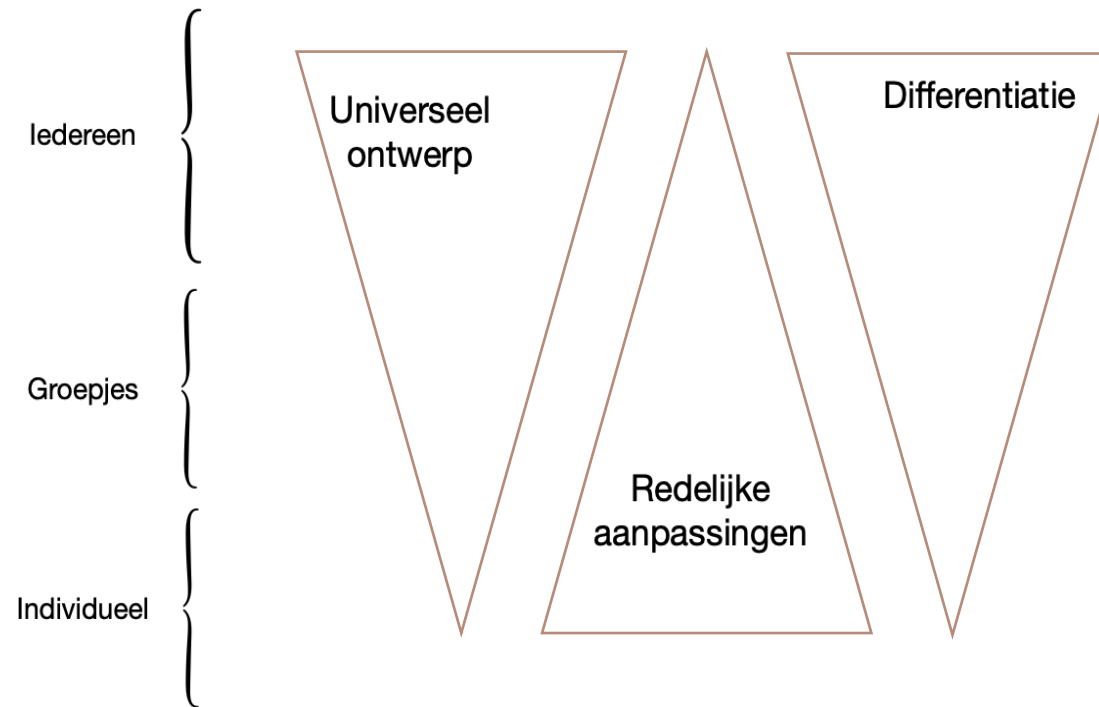
Onderwijscontext

Universeel ontwerp - differentiëren - RA

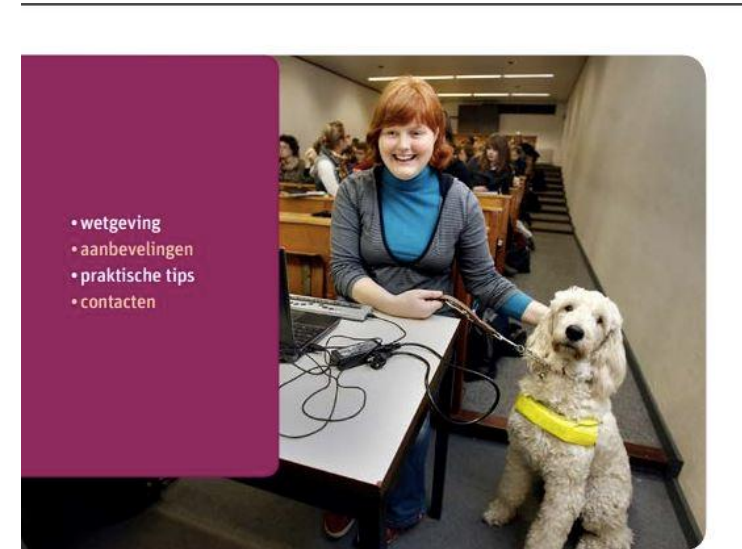
Onderwijscontext

Universeel ontwerp - differentiëren - RA

Bv. Redelijke aanpassingen?

“Een redelijke aanpassing is een concrete maatregel die de negatieve invloed van een onaangepaste omgeving op de deelname aan het maatschappelijke leven voor een persoon met een handicap zoveel mogelijk neutraliseert.”

**Met een handicap naar
de school van je keuze**

Redelijke aanpassingen in het onderwijs

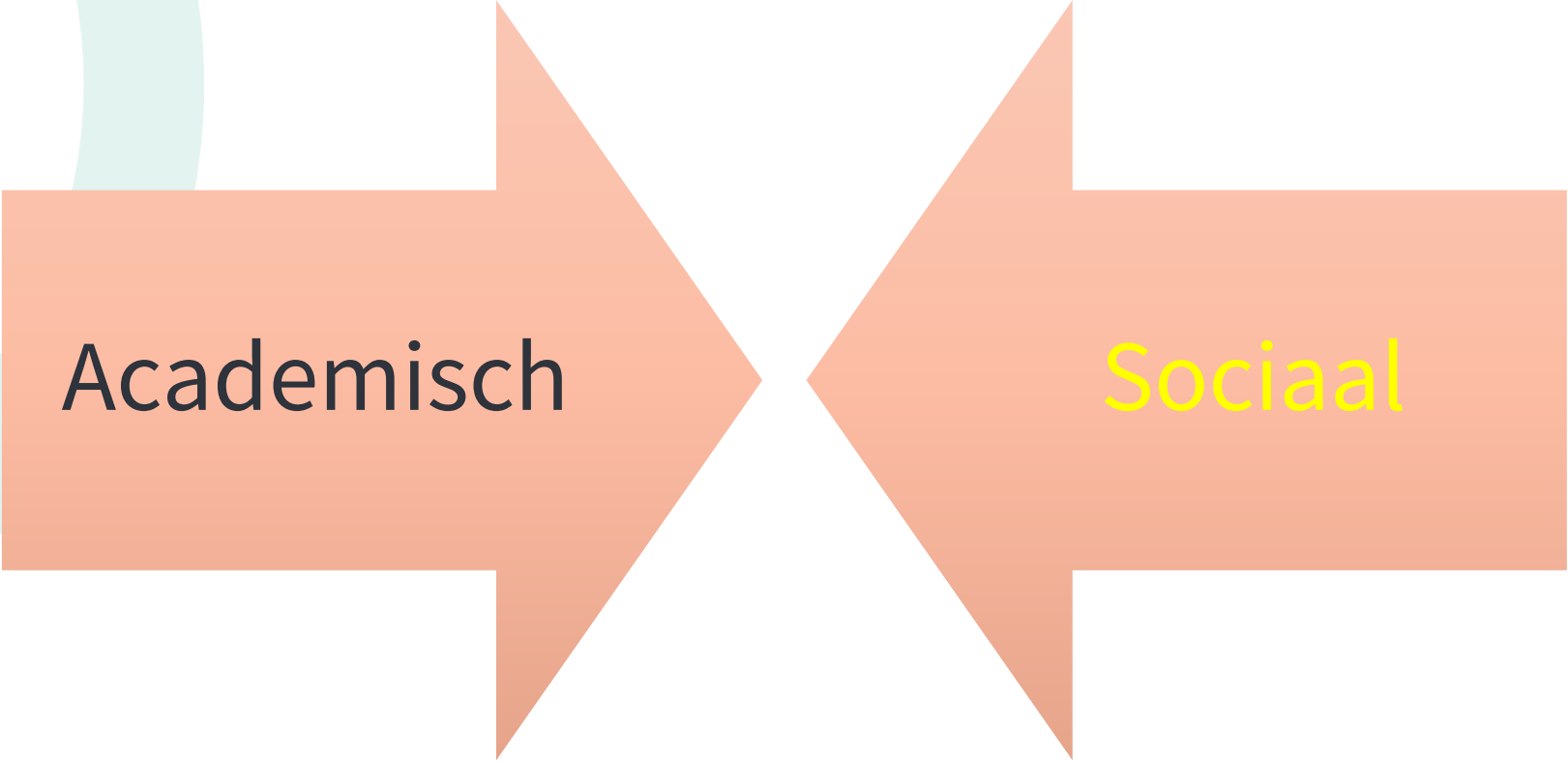

Redelijke aanpassingen

Toegankelijkheid vs redelijke aanpassingen

- Een redelijke aanpassing biedt een oplossing voor een **individueel probleem**.
(>< toegankelijkheidsprobleem)
- Elke situatie dient **afzonderlijk te worden onderzocht** om zo een oplossing te vinden voor de barrière waar een persoon met een handicap mee wordt geconfronteerd in het dagelijkse leven.
- Waarschijnlijk zal **iedereen achteraf baat** hebben bij een dergelijke aanpassing. Dat is ook wenselijk.

Inclusieve doelen

Academisch

Sociaal

Sociale inclusie

Doelen i.f.v. Context, relaties, identiteit, ...

1. Voorwaarden om tot relatie en verbinding te komen ?

- Iedereen welkom, elkaar leren kennen, erbij horen ...
- Verschillen overbruggen, openstaan voor verschillen
- Sociale activiteiten, samen leren, leren van elkaar
- Participatie aan alle leeractiviteiten ...
- Iedereen verantwoordelijk
- Natuurlijke ondersteuning
- ...

Sociale inclusie

Doelen i.f.v. Context, relaties, identiteit, ...

1. Voorwaarden om tot relatie te komen
2. Gericht op identiteitsontwikkeling/zich vormen
 - Rol van hulpmiddelen!
 - Van betekenis zijn
 - Ook leren aan anderen
 - Waardering krijgen voor wie je bent
 - ...
3. Hoe worden anderen er ook beter van?

Inclusie als een ethisch project

Omgaan met verschillen – het verschillen

Bijdragen tot het 'wordingsproces'

- Bouwen aan identiteit zonder eindbestemming
- Het in relatie zijn, verbonden zijn
- Oefenen in weerstand

Van betekenis
mogen zijn

Vol- & Evenwaardig
participeren

Uitnodigend- Verwelkomend

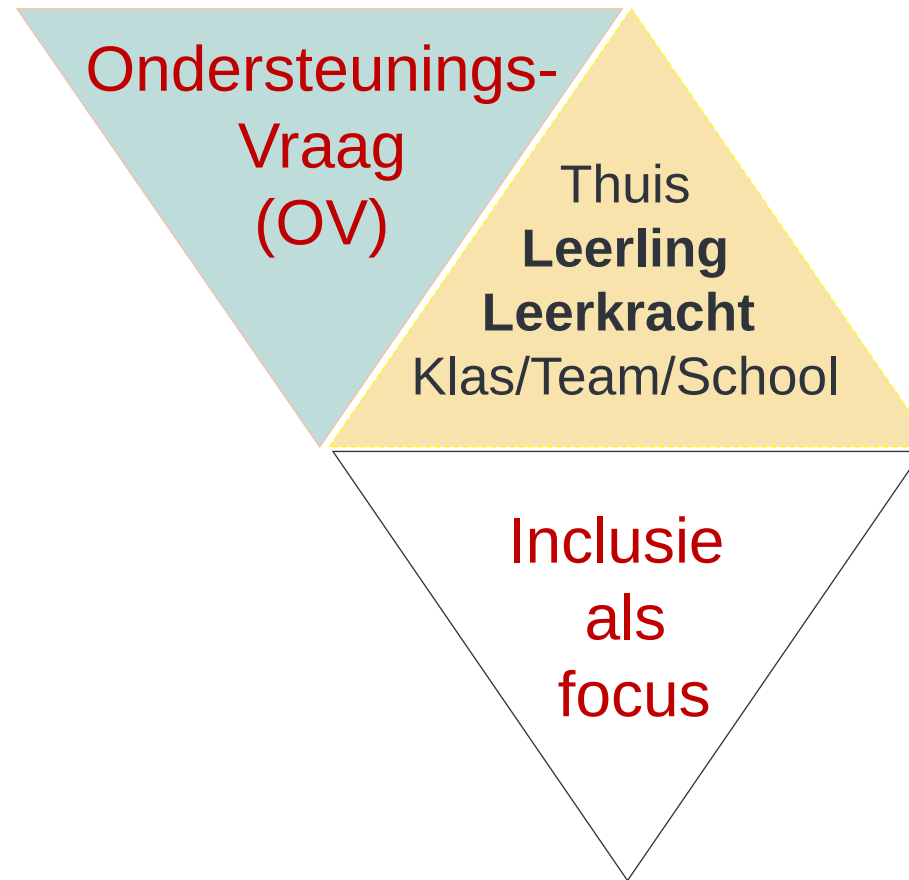
Worden in relatie

Mee-doen
Deel zijn van

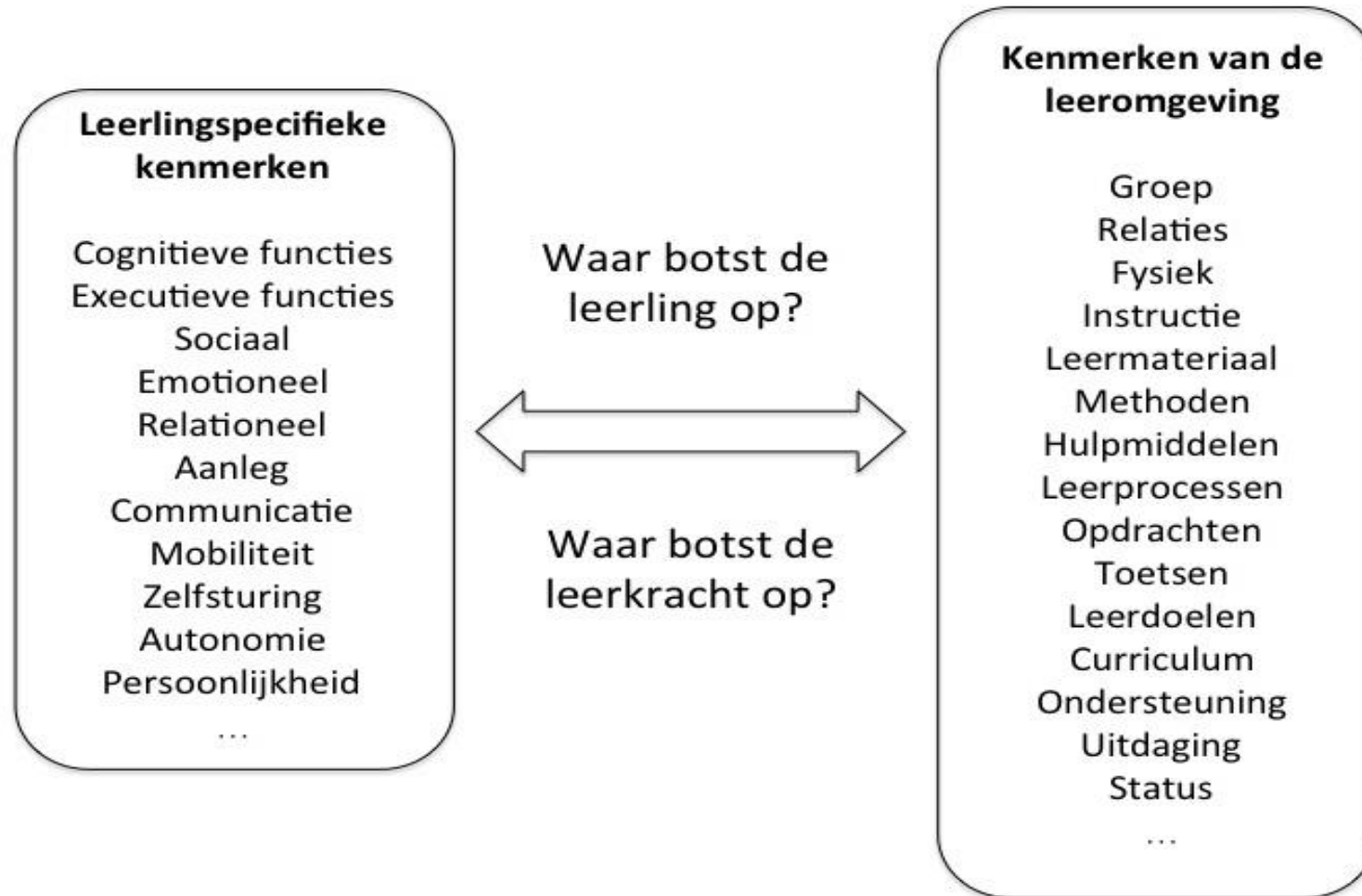
Aanwezig zijn

3. Ondersteuningsvraag als inclusievraagstuk

- Is de vraag in het GV de OV?
- Elke OV ontstaat in interactie met de context
- LL-kenmerken in interactie met contextkenmerken
- GON 2.0?

3. Ondersteuningsvraag als inclusievraagstuk

3. Ondersteuningsvraag als inclusievraagstuk

Waar stukt die interactie?

Verruimen beeldvorming

van “Wat heeft die leerling nodig?”

naar “Wat hebben leerkracht, leerlingen én die leerling binnen die context nodig?”.

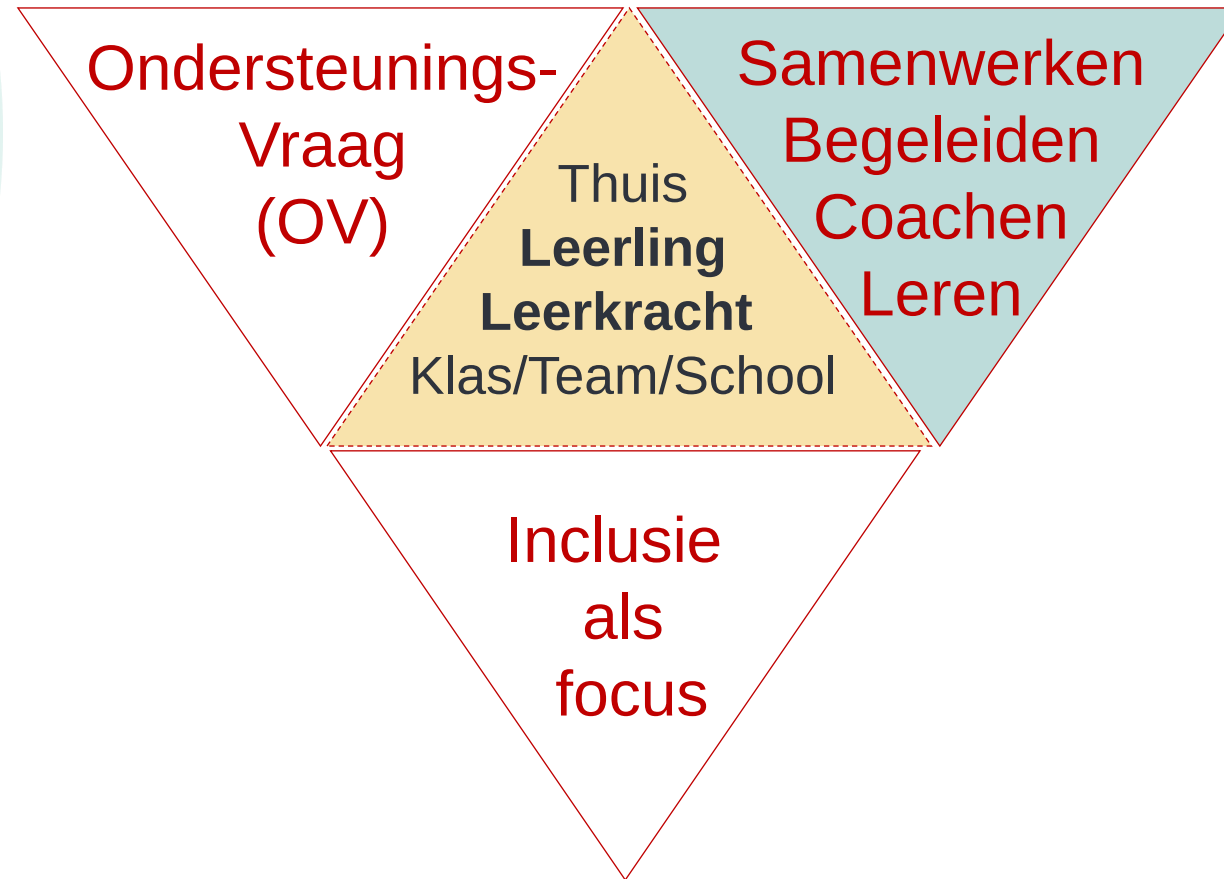
Toevoegen van contextvragen,

bv. ‘Wat is al aanwezig dat het leren bevordert?’, ‘Hoe wordt leren zichtbaar?’, ‘Hoe wordt omgegaan met verschillen?’

‘Hoe kan de leerling evenwaardig deelnemen aan de leeractiviteiten?’, ...

“De ondersteuningsvraag is niet enkel een doel op zich maar houdt altijd de uitnodiging in tot het samen creëren van een meer inclusieve leeromgeving voor alle leerlingen.”

4. Ondersteuning = samen

4. Ondersteuning = samen

Vraag
naar

Focus op

	Doel	Proces
Expertise	Begeleidend	Coachend
Partnerschap	Samenwerkend	Samen lerend

Begeleiden: expertise doelgericht inzetten

Specifieke expertise van de ondersteuner

Vraag naar informatie, specifieke methodes, aanpassingen aan de leeromgeving, inzet van hulpmiddelen of -bronnen ...

De doelen, wat nodig is, zijn helder en duidelijk.

Oplossingen op relatief korte termijn

De ondersteuner geeft input, implementeren & evalueren wat werkt en wat niet.

Soms ontstaan hier nieuwe vragen, die meer aandacht vragen op de lange termijn.

Coachend: expertise procesgericht inzetten

Coachen = in proces gaan

Een coachende houding is gericht op het versterken van de professionaliteit van de leerkracht en het team en/of het leerproces van de leerling.

Vraagt een engagement op langere termijn.

Vanuit de expertise van de ondersteuning wordt de leerkracht, het team, de leerling meegenomen in een (reflectief) leerproces.

Leren over wat er op de klasvloer gebeurt

Voorwaarden:

- zijn dat de ondersteuner beschikt over vaardigheden om iemand tot reflectie te brengen,
- dat dit gebeurt met de nodige omzichtigheid,
- vanuit een veilige relatie en
- dat er voldoende motivatie is tot leren.

Samenwerkend: in partnerschap doelgericht a/d slag

De doelen zijn helder, de weg is onduidelijk.

De ondersteuningsvraag is van die aard dat er geen pasklare antwoorden zijn.

Zowel leerkracht als ondersteuner moeten hun expertise aanwenden om nieuwe kennis te construeren binnen de leercontext.

Voorwaarden:

- elkaar zien als partner in het streven naar kwaliteitsvol onderwijs,
- Bijsturing en evaluatie veronderstelt omgaan met feedback.
- Hiervoor is er een groeiend vertrouwen nodig tussen alle partijen

Samen Leren: nieuwe inzichten ontwikkelen

Is eigenlijk altijd het vertrekpunt van de ondersteuning.

Van sommige leerlingen weten we dat ze hun hele schoolcarrière ondersteuning nodig hebben en dat we voortdurend moeten bijsturen.

Complexe ondersteuningsvragen, doelen en weg zijn onduidelijk,

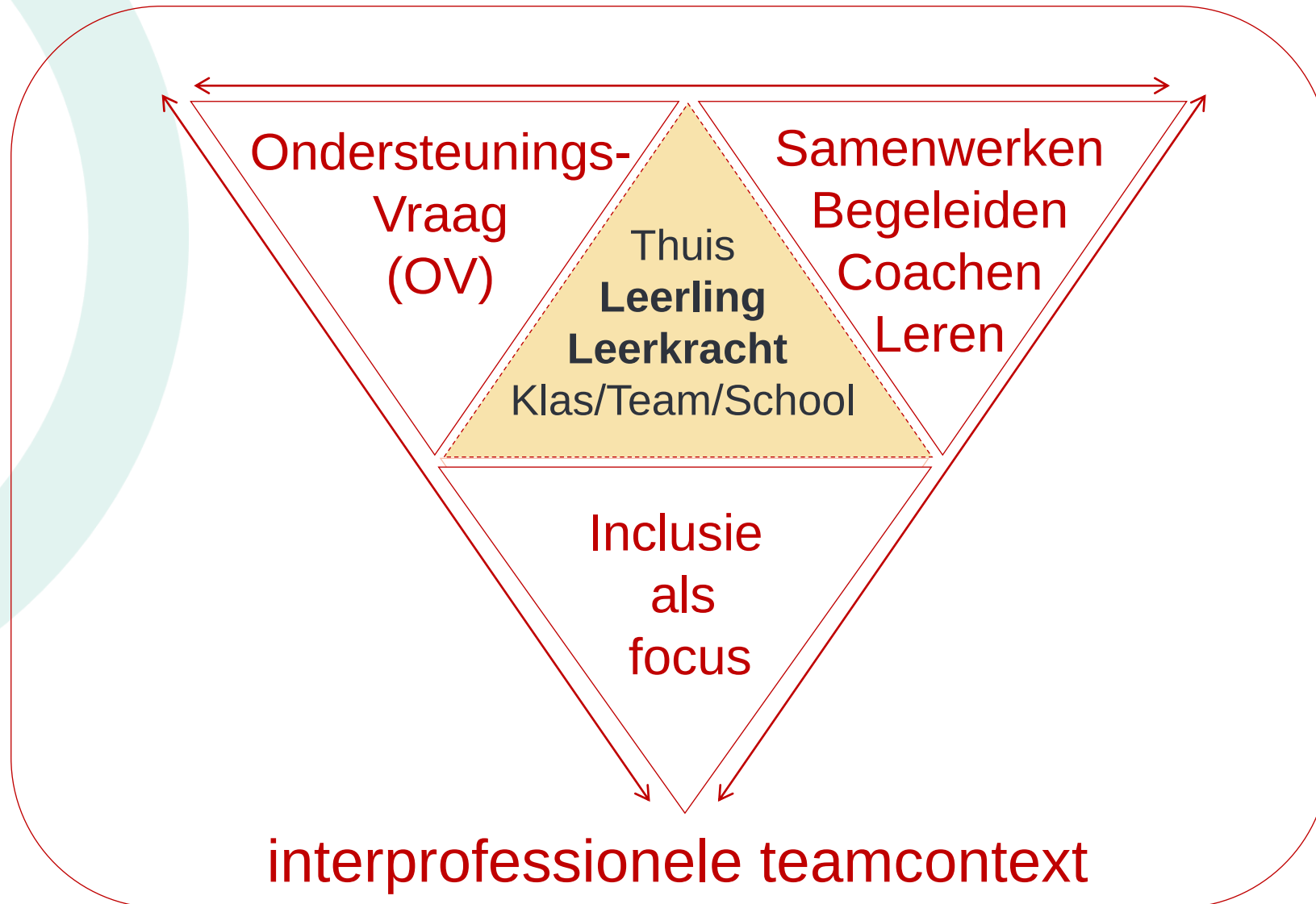
Gepaste kennis is niet zomaar voor handen,

Samen in een leerproces stappen: proberen, experimenteren, falen, evalueren, reflecteren en hieruit nieuwe inzichten ontwikkelen.

Inclusief onderwijs uitvinden terwijl we het doen.

Gelijkwaardige partnerchap is een noodzakelijke voorwaarde.

5. Multidisciplinair team

5. Multidisciplinair team

Welke expertise zit er rond de tafel?

Hoe expertise aanwenden?

Hoe bepaalt aanwezige expertise de beeldvorming en kijken naar OV

Hoe komen tot een interdisciplinair antwoord? (vs monodisciplinair GON 2.0)

Kwaliteitsvol onderwijs
=
Kwaliteitsvol voor
elke leerling
=
Inclusief onderwijs

bron

○ *Een kader voor kwaliteitsvolle ondersteuning (2019) Welwijs, jg 30, nr. 3. Majong vzw*

○ **O2-team:**

Deborah Davits, Laurence De Mûelenaere, Freya De Zutter, Britt Dehertogh, Beno Schraepen

○ **Contact:** beno.schraepen@ap.be